

TIPY

Nebud' ovce

Nebývá obvyklé vyrazit do kina na makedonský film. V případě DJ Ahmeta to ale stojí za pokus, a nejen proto, že režisér tohoto filmu je debutujícím absolventem pražské FAMU. Film se odehrává na makedonském venkově, kde žít není žádný med. A dospívat tam je ještě horší. Společenská hierarchie je jasně daná, sňatky domlouvají rodiče, a i když se mladá generace bouří, dělá to jen velice opatrně. Takový je i Ahmet, jehož úkolem je hlídat stádo ovcí, a když se náhodou nachomýtne k ilegální rave party, sice ztratí jednu ovci ze stáda, na níž jeho otec lpí víc než na vlastních dětech, zato najde lásku – a také odvahu vybočit v přísně tradicionalistickém prostředí ze stáda bez ohledu na následky a najít smysl vlastního života.

David Lancz

DJ Ahmet. Severní Makedonie / Česko / Srbsko / Chorvatsko 2025. 99 minut. Režie: Georgi M. Unkovski.

Blackford a Netopil

Soudobí skladatelé mají těžký život, většina jejich skladeb zazní pouze jednou, při premiéře. Proto je skvělé, že Pentatone nahrál skladbu, kterou si u britského autora Richarda Blackforda objednala Česká filharmonie. Violoncellový koncert The Recovery of Paradise (Obnovení ráje) vznikl v reakci na rozsáhlé požáry, které v roce 2018 zasáhly Kalifornii, čtyřvěté dílo nese podtitul Koncert pro křehkou Zemi. Premiéru měla skladba letos počátkem února v Rudolfinu, sólistkou byla americká violoncellistka Alisa Weilersteinová, filharmonici zahráli pod taktovkou Tomáše Netopila. Na týchž abonementních koncertech zazněla též světová premiéra skladby Jiřího Temla Labyrint paměti. Škoda že si vydavatel pro digitální album vybral jen Blackforda. **Martin Zvěřina**

The Recovery of Paradise: Blackford Cello Concerto, Alisa Weilerstein, Czech Philharmonic, Tomáš Netopil; Pentatone 2025.

Vrací se Duo Ruut

Estonské hudebnice Katariina Kivi a Ann-Lisett Rebane nadchly publikum pražského festivalu Respect v loňském roce a nyní se vrací na samostatný koncert. Obě mladé dívky hrají na cíteru kannel, příbuznou slavnějšího finského nástroje kantele. V Estonsku je kannel klíčovým nástrojem tradiční hudby. Obě muzikantky s ním začaly experimentovat v šestnácti letech a na rozdíl od zavedených zvyklostí hrají na jeden nástroj čtyřručně, tvářemi proti sobě, a vedle prstů používají paličky či smyčec. Zvuk i rytmus obohacují úderý do strun i do dřevěného korpusu. Změna techniky, kdy do nástroje zasahují čtyři ruce, navíc mění pravidla, do hry vstupuje též interakce mezi oběma muzikantkami. Koncem roku 2019 dvojice vydala debutové album, které získalo cenu Estonian Ethno Music Award 2020. **Ondřej Bezr**

Duo Ruut, Praha, Palác Akropolis, 10. 9.

Sto let Libora Fáry

Jméno Fára/Fárová razí českou kulturu od poloviny 20. století coby ztělesnění tvůrčí práce i nekonformity. Libor Fára (12. 9. 1925 – 8. 3. 1988) se věnoval malířství, kresbě, grafice i divadlu. Do širšího povědomí vstoupil v 60. letech jako scénograf a kostýmní výtvarník Divadla Na zábradlí. Za normalizace sice nebyl výslovně pronásledován, ale umělecky měl utrum. Ke jménu Fára samozřejmě patří i jeho manželka kunsthistorička Anna Fárová (1928–2010) a také stále aktivní dcery, sochařka Isabela a fotografka Gabriela. To vše připomíná výstava v Galerii Středočeského kraje v Kutné Hoře, ač se soustředí jen na Fárovu grafickou práci. Nicméně v sobotu 13. září, den po stém výročí Libora Fáry, organizuje komentovanou prohlídku a speciální vzpomínkový pořad. **Zbyněk Petrářek**

Libor Fára 100. Z grafické tvorby. Galerie Středočeského kraje, Kutná Hora. Do 28. září.

Před staletími

Barokní spisovatel a jezuita Jan Kořínek se pod vlivem Bohuslava Balbína pustil do psaní vlasteneckých historických děl. A protože působil na jezuitské koleji v Kutné Hoře, zaměřil se na tamní dějiny. Jeho soubor historických medailonů Staré paměti kutnohorské měl v paměti uchovat život v Kutné Hoře, do něhož se promítaly bouřlivé události dějin od vzniku a růstu města do třicetileté války. Psal o kráse, bohatství i přízni svatě Barbory, díky níž se Kutná Hora stala významnou. Kniha vydávaná v edici Česká knižnice je z jazykového hlediska zajímavá i tím, že autor využíval autentickou havířskou mluvu. **David Lancz**

Jan Kořínek: Staré paměti kutnohorské. Vydalo nakladatelství Host, Brno 2025. 512 stran.

Šlechtění lidí

Říká se, že v Česku se staví jen velmi málo zdařilých veřejných budov. A o školách se dá říct, že novostavby nevznikají téměř vůbec. V příštích letech by se měla situace změnit, což je vidět i na architektonických soutěžích. Jak to vypadá, když škola vznikne jako promyšlený projekt? Ukážeme si tři mimořádně podařené kousky. V hlavním tématu bychom se pak chtěli vrátit z znovuzrozenému tématu: péči o lidský genofond. Na začátku 20. století to byla oslavovaná, populární, elitami podporovaná „věda“, po masových vraždách za druhé světové války se k ní ale už jen málokdo odvážil otevřeně hlásit. Dnes se podle mnohých její popularita vrací: eugenika. **Petr Kamberský**

K vašim rukám od časného jitra 13. září